

EXTERNE VERSLAGGEVING

Verslaggeving voor de ondernemingsraad

2008-138

Door: drs. P.W.A. Kasteleyn EMFC RC

Dit artikel behandelt de verslaggeving voor de ondernemingsraad. De Wet op de Ondernemingsraden bepaalt de informatie waarop de ondernemingsraad recht heeft.

Achtereenvolgens wordt ingegaan op:

- het informatierecht van de ondernemingsraad;
- de noodzakelijke financiële informatie;
- de overlegvergadering over de algemene gang van zaken;
- de deskundigheid van de ondernemingsraad.

Informatierecht

De ondernemingsraad heeft een actief en passief informatierecht. Actief betekent dat de ondernemer informatie moet verstrekken nadat de ondernemingsraad hierom gevraagd heeft. Passief houdt juist in dat de ondernemer periodiek informatie moet verstrekken zonder verzoek hierom van de ondernemingsraad.

De ondernemingsraad heeft recht op de volgende informatie:

- Basisinformatie, met betrekking tot bijvoorbeeld de rechtsvorm, de zeggenschapsverhoudingen en de organisatiestructuur.
- Informatie die de ondernemingsraad redelijkerwijs nodig heeft voor een goed functioneren, waarbij de ondernemingsraad moet aangeven op welke gronden hij de informatie nodig heeft.
- Financieel-economische informatie, zoals de jaarrekening, de begroting en meerjarenplannen.
- Informatie met betrekking tot advies- en instemmingsplichtige onderwerpen.
- Sociaal beleid, zoals aantallen werkzame personen, de inhoud en resultaten van het sociaal beleid, en dergelijke.
- Milieuverslag, als de ondernemer hiertoe verplicht is op grond van de Wet Milieubeheer.

De meeste informatie moet schriftelijk worden verstrekt. Dit is ook praktisch voor de ondernemingsraad. Hij kan de informatie in alle rust tot zich nemen en kan het delen met alle leden van de ondernemingsraad.

Tevens maakt schriftelijke informatie de toekomstige overdracht naar nieuwe leden van de ondernemingsraad gemakkelijker.

De ondernemer kan de ondernemingsraad geheimhouding opleggen over bepaalde informatie. De ondernemer geeft hierbij aan welke informatie tot welk tijdstip geheim moet blijven. Bovendien zijn leden van de ondernemingsraad verplicht tot geheimhouding over alle bedrijfsgeheimen waarvan zij kennis nemen als lid van de ondernemingsraad ('gezondverstandgeheimhouding').

Naast de formele informatiekanalen tussen ondernemer en ondernemingsraad heeft de ondernemingsraad ook de mogelijkheid informele informatie te verzamelen. Ondernemingsraadleden worden vaak aangesproken op de gang met bepaalde informatie die nuttig kan zijn. De ondernemingsraad kan ook informatie inzamelen door gebruik te maken van de evenwichtige samenstelling van de raad. Ieder lid van de ondernemingsraad heeft immers vanuit de eigen functie inzicht in het reilen en zeilen van de onderneming. De magazijnmeester ziet bijvoorbeeld of de voorraden oplopen, de verkoper kent de omzetontwikkeling en de medewerker van de financiële administratie heeft kennis van het betalingsgedrag van de klanten. Als deze informatie wordt samengevoegd kan de ondernemingsraad een opvallend goed beeld van de onderneming krijgen.

Financieel-economische informatie

De ondernemer moet de volgende financieel-economische informatie verstrekken:

- De jaarrekening en het jaarverslag van het verstreken boekjaar.
- De begroting en meerjarenplannen voor zover de ondernemer deze opstelt.
- De verwachte investeringen in binnen- en buitenland.
- De beloning en de aanvullende arbeidsvoorwaarden van directie, bestuurders en toezichthouders (dit betreft met name de grotere ondernemingen op grond van de Wet Harrewijn).

Bovenstaande informatie valt onder het passief informatierecht. De ondernemer moet het ongeraagd verstrekken. Als de ondernemer onderdeel uitmaakt van een groep moet naast de informatie van de eigen vennootschap tevens de jaarrekening van de groep verstrekt worden. In dit opzicht ontvangt de ondernemingsraad meer informatie dan de aandeelhouder die slechts de informatie van de groep ontvangt.

In de praktijk zien wij dat veel ondernemingsraden op grond van het algemene informatierecht nog veel meer financieel georiënteerde informatie vragen en krijgen. De ondernemingsraad heeft immers recht op alle informatie die de ondernemingsraad redelijkerwijs nodig heeft om zijn taak te kunnen vervullen. Dit biedt ruime mogelijkheden. Gedacht kan worden aan de tussentijdse managementinformatie, informatie over de financiering of de managementletter van de accountant. Bovendien zal de ondernemingsraad om veel extra informatie vragen als er sprake is van een adviesaanvraag.

De ondernemer kan de ondernemingsraad geheimhouding opleggen over bepaalde informatie

De informatieverstrekking heeft ten doel de ondernemingsraad goed kennis te kunnen laten nemen van de algemene gang van zaken van de onderneming. De verstrekte informatie is op zichzelf meestal geen onderwerp van advies of instemming. Wel is het mogelijk dat bijvoorbeeld een begroting of meerjarenplan adviesplichtige besluiten bevat.

Overlegvergadering over de algemene gang van zaken

In de overlegvergadering tussen ondernemer en ondernemingsraad komt ten minste twee keer per jaar de algemene gang van zaken in de onderneming aan de orde. Hierbij wordt onder andere gesproken over de financiën, de werkzaamheden, de arbeidsomstandigheden en werkgelegenheid en de resultaten van het beleid in de afgelopen periode. De ondernemer geeft ook aan welke ontwikkelingen hij verwacht met betrekking tot deze onderwerpen in de komende periode.

Tevens moet de ondernemer aangeven of er advies- of instemmingsplichtige besluiten te verwachten zijn. De ondernemingsraad moet dit tijdig weten zodat hij zich hierop kan voorbereiden en met de ondernemer afspraken kan maken over hoe en wanneer de ondernemingsraad in de besluitvorming betrokken wordt.

Als de ondernemingsraad toezichthouders of bestuursleden bij de vergadering over de algemene gang van zaken uitnodigt, zijn zij verplicht hierbij te verschijnen (tenzij de ondernemer minimaal vijf ondernemingen voert, dan geldt de plicht jegens de centrale ondernemingsraad).

Deskundigheid van de ondernemingsraad

De ondernemingsraad heeft recht op betrekkelijk veel informatie over de onderneming. Meestal wordt de informatievoorziening dan ook niet als knelpunt ervaren. Uit diverse onderzoeken blijkt echter dat ondernemer en ondernemingsraad menen dat de deskundigheid van de ondernemingsraad op financieel-economisch terrein (nog) onvoldoende is. Het betreft toch vaak omvangrijke informatie met vaktermen en ingewikkelde overzichten waarvoor enige kennis van financiën noodzakelijk is. Ondernemingsraden werken aan dit knelpunt door scholing of het opbouwen van specifieke kennis binnen een financiële commissie van de ondernemingsraad.

De ondernemingsraad heeft immers recht op alle informatie die de ondernemingsraad redelijkerwijs nodig heeft om zijn taak te kunnen vervullen

Hier ligt naar mijn idee een taak weggelegd voor de controller. De controller is betrokken bij de totstandkoming van informatie. Hij is dan ook uitstekend in staat de ondernemingsraad te begeleiden bij het lezen en begrijpen van deze informatie. Dit kan feitelijk en technisch gebeuren, zonder dat een standpunt wordt ingenomen over het beleid of de resultaten van de onderneming. □